

den internationale litteratur, der formentlig kunde have givet den engelske specialundersøgelse noget dybere dimensioner og måske også have bidraget til nuancering af forklaringskomplekset og af det økonomiske forløb (f. eks. ved sammenligninger med Hamburg, som jo ligeledes nyttiggjorde sig sin neutralitet). Alt i alt er der dog tale om en undersøgelse, præget af soliditet, men næppe altid af overraskende resultater.

E. Ladewig Petersen

Astrid Hegardt: Akademiens spannmål. Uppbörd, handel och priser på Uppsala universitet 1635–1719. Acta Universitatis Upsaliensis C: Organisation och historia. Uppsala 1975. 319 s.; s.kr. 76,50.

Fremfor at fremstille en traditionel universitetshistorie i forbindelse med Uppsala universitets jubilæum har man med heldig hånd valgt at udsende en serie af specialundersøgelser over enkelte emner med udgangspunkt i det omfattende universitetsarkiv. Der er tale om undersøgelser af enkelte fagområders historie, af rekrutteringen af lærere og studenter osv., men – med udgangspunkt i universitetets godsarkiv – også om prishistoriske studier. Til de sidste hører docent Håkan Lindgrens raffinerede undersøgelse af 'Spannmåls-handel och priser vid Uppsala akademi 1720–1789. En prövning av markegångstaxornas källvärde' (1971) og nu også om dr. Astrid Hegardts ikke mindre dygtige afhandling, som måske endda holder mere end titlen giver løfter om.

Det er nemlig klart, at forfs. hovedansigende har været (Mellem)sveriges placering i 1600-tallets omstridte kriser. Alligevel optages hovedparten af afhandlingen af en indgående og nødvendig diskussion af de organisatoriske og markedsmæssige rammer om prisdannelsesprocessen og af materialets repræsentativitet til belysning af hovedformålet; det er vel muligt, at afhandlingen i international sammenhæng vilde have vundet ved at henvise denne diskussion til ekskursioner. Men hovedresultatet synes at stå fast: at det storgodsejende Uppsala universitet fra 1660'erne blev ramt af varig indtægtsnedgang, mindre på grund af prisfald end som følge af nedadgående driftsudbytte, en nedgang som fortsatte frem til 1700-tallet.

Undersøgelsen følger således på ny og overbevisende måde Sverige ind i billedet af de euroæiske depressionsperioder i 1600-tallet, selvom krisevirkningerne nok må siges at indtræffe relativt sent. Selvom der er blevet fremført berettiget metodisk og teknisk kritik mod Astrid Hegardts afhandling (bl. a. hvad angår kvaliteten af det korn, Uppsala universitetet solgte til bryggere i Stockholm, mod hendes aversion mod anvendelse af deflaterende, internationale møntsorter osv.; jf. Håkan Lindgren i *SHT* 1976, s. 215–20) er der ubestrideligt tale om en dygtigt gennemført og overordentligt værdifuld undersøgelse, også fra internationale perspektiver. Et andet af ankepunkterne gjaldt forfs. lidt hastige affærdigelse af Heckschers prisdata 1646–80, som bl. a. hentede sit stof fra 'Likvidationskommissionens' akter i forbindelse med reduktionerne i 1680'erne. Det er formentlig rigtigt, at dette materiale – når de enkelte lokale serier isoleres – vilde kunne kaste lys over Upsalamaterialets vidneværdi; men netop ud fra internationale betragtninger kunde man tilføje, at dette vel i særlig grad havde været ønskeligt overfor serier fra de baltiske provinser (Reval, Riga), som i hvert fald periodevis var hovedleverandør af importeret korn, og hvor prisudviklingen næppe helt har haft samme forløb ned gennem 1600-tallet, som f. eks. i Danzig, Königsberg eller Lübeck.

E. Ladewig Petersen